

Reisverslag Kosovo

februari 2023

Stichting Mara Utrecht

Introductie

Na zes maanden van drukke voorbereidingen, een kledinginzamelingsactie en vele minuten aan videogesprekken was het dan eindelijk zover. Bas Sonneveldt, Fiep Meijer, Wessel Muller en Liv Bieringa stapten in het vliegtuig naar Kosovo. Bekend van de Mirusha-watervallen en al zijn talen. Maar helaas ook van enorme armoede, kinderen die niet naar school gaan en diepgewortelde trauma's van de Balkanoorlog. Het viertal had in de voorbereiding contact gelegd met twee erkende organisaties die zich inzetten op bepaalde sociale gebieden in en rond de hoofdstad van Kosovo, Pristina

Dag 1/The Ideas Partnership: 7 februari 2023

In de ochtend zijn we langs de stichting The Ideas Partnership (TIP) gegaan, zij vangen kinderen van verschillende leeftijden op en bieden ze onderwijs en spullen hiervoor aan. Samen met werknemers van TIP zijn we naar een gebouw gegaan dat vorig jaar is gekocht door hen. Dit gebouw is pro bono ontworpen door architecten uit de VK, de bouw staat op het moment helaas stil vanwege de toegenomen prijzen. Hierdoor is het gebouw maar half af. In het gebouw is een kinderopvang en de achterliggende gedachte hiervan is om kinderen zo jong mogelijk op te vangen en ze van straat te houden. Hierdoor zullen ze sneller geneigd zijn om naar school te blijven gaan op latere leeftijd.

Om de duur van de bouw korter te maken, hebben we een aantal deuren gekocht en gedoneerd. Daarnaast hebben we een heleboel rugzakken gekocht die de kinderen aan het begin van het schooljaar ontvangen, omdat ze dit vaak niet zelf kunnen betalen. Daarna hebben we de kleding gedoneerd die we vanuit Utrecht hebben gekregen. We hebben alles gesorteerd en naar het opvangcentrum gebracht waar ze het met veel plezier ontvingen. Dit wordt uitgedeeld aan de bezoekers van het centrum uit de buurt van Fushe-Kosovo.

Tot slot hebben we een activiteit bijgewoond die daar wordt georganiseerd. Het was een "girls club" waar ruimte is voor meisjes om te leren, spreken en vragen over dingen die ze meemaken. De focus ligt hier bijvoorbeeld op het voorkomen van vroegtijdig trouwen. 65% van de meisjes onder de 18 zijn al getrouwd en 35% van de meisjes onder de 16 uit deze buurt. Andere onderwerpen zijn ongesteldheid, alcohol, roken, misbruik en alles wat de deelnemers zelf inbrengen.

Dag 2/The Ideas Partnership: 8 februari 2023

In de ochtend werden we opgehaald door onze chauffeur en we zijn naar een dorp buiten de stad gereden, Graçanicë. In dit dorpje heeft TIP een project opgezet waar vrouwen leren om te gaan met naaimachines. In 7 maanden tijd leren ze hoe ze kleding en andere dingen kunnen maken, na de 7 maanden krijgen ze de naaimachine cadeau. Het doel hiervan is dat de vrouwen op deze manier onafhankelijker kunnen worden en hiermee hun eigen inkomsten kunnen genereren. Na dit bezoek zijn we in hetzelfde dorp langs hulpbehoevende families gegaan. Eerst werd er gevraagd wat ze nodig hadden, waarna we een aantal producten aan ze hebben gegeven. Vervolgens kregen we een korte tour van het dorpje en hebben we de lokale kerk bezocht.

Onderweg naar het laatste dorp van de dag rijden we door een aantal verschillende wijken. Het valt op dat sommige wijken ontzettend veel Servische vlaggen hebben hangen en andere wijken juist geen. De Kosovaarse bevolking bestaat uit Albaniërs en Serviërs, maar Serviërs zoeken elkaar vaak op in wijken, deze wijken worden vaak ook op een meer Servische wijze gerund. Er wordt ook niet alleen Albanees gesproken, er zijn juist veel verschillende talen en dialecten die door elkaar worden gesproken.

Als laatste zijn we langs een kinderopvang gegaan 10 minuutjes verderop in Janjeve. Hier worden kinderen opgevangen van verschillende etniciteiten die niet naar school gaan. Bijvoorbeeld: kinderen uit Noord-Macedonië mogen niet naar school in Noord-Macedonië of Kosovo omdat ze geen geboorteakte hebben. Hier krijgen de kinderen les in alle verschillende vakken zodat ze toch een beetje 'op school' hebben gezeten.

Dag 3/The Ideas Partnership: 9 februari 2023

Vandaag hadden wij de laatste dag bij TIP. Toen wij aankwamen bij een van de centra van TIP hebben we eerst even "gevolleybald" met iedereen die aanwezig was. Er werd ook gevoetbald met kinderen uit het dorp zelf, het was een mooi gezicht om iedereen zo verenigd te zien. Gister hebben wij voetballen en spelletjes gekocht zodat wij deze vandaag konden uitdelen.

Nadat wij aankwamen en het nodige sport en spel hadden afgerond zijn wij in de buurt zelf langs gezinnen gegaan om daar kleding te doneren. TIP heeft namelijk ook in dit dorp een project om hulpbehoevende gezinnen te helpen. Zij doneren kleren zodat de ouders en kinderen in deze barre winter zichzelf warm kunnen houden. Ook gaven wij de kinderen onze spelletjes. De glinstering in de ogen van deze kinderen het moment dat zij deze in ontvangst namen was schitterend. Veel van deze kinderen gaan niet naar school en zitten het grootste gedeelte thuis. Het is dus erg fijn als zij enige vorm van afleiding en plezier kunnen ervaren. Niet alle kinderen zitten thuis. Een enkeling wordt op pad gestuurd om waardevol afval te gaan zoeken. Met dit waardevol afval bedoelen wij bijvoorbeeld lood, ijzer of andere elementen van enige waarde. Ook kunnen deze kinderen normaal afval verzamelen en dit bij

de recycling inleveren voor een enkele cent. Zo kwamen wij op de terugweg het beeld tegen van 3 broertjes die een kapotte wastafel en wasmachine hadden bemachtigd om deze terug te dragen naar hun ouderlijk huis en deze waarschijnlijk voor een enkele cent in te kunnen leveren.

Dag 4/Care for Kosovo Kids: 10 februari 2023

Vandaag was de eerste dag zonder onze vrienden van TIP. Vandaag stond er een bezoek aan de afdeling hematologie- en oncologie van het kinderziekenhuis in Pristina. Hier worden sinds 2013 kinderen behandeld voor kanker. Dit gebeurt door een bijzonder team van specialisten en verpleegkundigen die keihard werken om deze kinderen beter te maken. Kosovo heeft geen ziekteverzekering. Er zijn hier publieke ziekenhuizen en private ziekenhuizen. In de publieke ziekenhuizen kan iedereen gratis behandeld worden, echter kosten deze behandelingen veel geld. Dit betekent dat de kinderen op de oncologieafdeling van dit ziekenhuis soms moeten wachten op een behandeling. De organisatie “care for Kosovo kids” zamelt geld in om deze afdeling te steunen met chemokuren, materiaal en speelgoed. Wij hebben deze organisatie vandaag geholpen door medicijnen te leveren. Zo kunnen zij ervoor zorgen dat de kinderen op tijd behandeld worden.

De dag begon vandaag met een rit langs de big mall in Pristina. Hier hebben wij speelgoed gekocht voor de kinderen op de afdeling. Toen wij later op de afdeling aankwamen, werden wij warm ontvangen. Na een goed gesprek met de hoofdarts van de afdeling zijn wij de kamers langs gegaan. Hier troffen wij een schrijnend beeld aan. Kinderen in bed die met andere dingen bezig waren dan waar een kind aan zou moeten denken. Aangezien het weekend was begonnen, ging het merendeel van de kinderen naar huis. Een enkeling lag nog in bed. Het werd duidelijk dat dit ziekenhuis hulp nodig heeft om al deze kinderen alle benodigde zorg te kunnen geven. Gelukkig konden wij een klein steentje bijdragen. Het was wederom een bijzondere dag en het heeft ons alle geraakt. Er wordt goed werk verricht door het ziekenhuis, de dokters en de “care for Kosovo kids” organisatie.

Slotwoord

Met dankbaarheid kijken we terug op een onvergetelijke missie naar Kosovo, waar Stichting Mara Utrecht een tastbare impact heeft gemaakt. Onze ontmoetingen met The Ideas Partnership en Care for Kosovo Kids hebben ons diep geraakt. Door deel te nemen aan de bouw van een kinderopvangcentrum en het ondersteunen van vrouwen die leren naaien, hebben wij bijgedragen aan duurzame verandering. Het bezoek aan het kinderziekenhuis in Pristina benadrukte de noodzaak van steun aan kwetsbare kinderen. Samen hebben we medicijnen en speelgoed gebracht, in de hoop een lichtpuntje te zijn in hun moeilijke strijd. Dank aan iedereen die deze reis mogelijk heeft gemaakt.

Foto's

